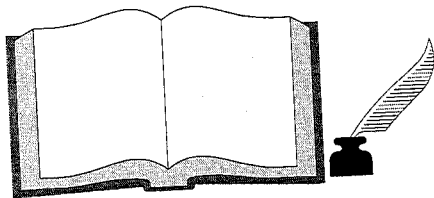

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ "СВЕТИ ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ"

УЛ. "КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ" №1; ТЕЛ. 0884/725768

ГР. КАБЛЕШКОВО; ОБЩ. ПОМОРИЕ

ОБЛ. БУРГАС

E-mail: info-200702@edu.mon.bg

Утвърждавам:

/Мария Янева/

П Л А Н

Trial period for Scanitto Pro has expired!

Please visit www.scanitto.com

за работа на училищен Координационен съвет за

противодействие на тормоза и насилието

в ОУ "Паисий Хилендарски" - гр. Каблешково

2023/2024 година

Разработен на основание Заповед № РД 09-5906 / 28.12.2017 г. на Министъра на образованието и науката, утвърден със заповед № РД-67/21.03.2018 г. на директора на СУ „Св. П. Хилендарски“, гр. Каблешково

Приет на Заседание на педагогически съвет с протокол № 10 /11.09.23 г.

I. Предмет

Проучване и подпомагане психичното развитие и здраве на децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование, чрез превантивни мерки и сътрудничество по прилагането на механизъм за противодействие на училищния тормоз и насилието между децата и учениците в училище. Единният механизъм за противодействие на тормоза и насилието е разработен от Министерството на образованието и науката с участието на представители на Министерството на труда и социалната политика, Агенцията за социално подпомагане, Държавната агенция за закрила на детето, Националната мрежа за децата, Фондация „Асоциация Анимус“, Асоциация „Родители“, Сдружение „Дете и пространство“ и УНИЦЕФ България.

II. Общи положения

1. Във всяко училище се създава координационен съвет с ясни функции и делегирани отговорности, който да отговаря за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с тормоза и насилието. Съветът да се ръководи задължително от заместник директор и включва учители и родители.
2. Превенцията на тормоза и насилието включва комплекс от мерки, които най-общо имат за цел ограничаване и/или елиминиране на предпоставките и рисковите фактори, допринасящи за насилието и тормоза.
3. Комплексът от превантивни мерки трябва да включва всички възможни аспекти и форми на тормоза и насилието, ясно да фокусира вниманието върху участието на всички групи и да се планира на три нива - класна стая/паралелка, училище, общност.
4. За да се изгради защитната мрежа е необходимо да се поставят ясни граници, изграждане на ценности, правила и процедури, които не допускат прояви на насилие и тормоз във взаимоотношенията в училище.
5. По-голямата част от ситуацияите на тормоз и насилие могат да бъдат овладени от учителите, а някои от самите деца. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест.
6. Важно е да не бъдат омаловажавани и първите прояви на влошаване на отношенията между децата и поведение, което е неприемливо. Необходимо е още при най-малките сигнали и съмнения за тормоз и насилие да се предприемат стъпки, за да се предотврати ескалацията на насилието и да се изпрати ясно послание, че такова поведение няма да бъде толерирано. Вниманието трябва да бъде насочено както към проявите на физически тормоз, така и към неговите социални и психологически форми.

III. Цел

1. Разработване и прилагане на цялостен училищен подход, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на насилието и тормоза и създаване училищна среда, в която се възпитават ценности на здравословно общуване, ненасилствено разрешаване на конфликти и приемане на различията, за да бъдат предотвратени насилието, тормоза и унижението сред учениците.

2. Превантивна работа с малолетни и непълнолетни за предотвратяване на противообществените прояви/тютюнопушене, употреба на алкохол и наркотици, кражби и др. на учениците/.

3. Да се възпитат у учениците коректни и толерантни междуличностни взаимоотношения. Учениците да са активни действащи лица в процеса на създаване на безопасна среда, лишена от насилие.

4. Осигуряване на възможности на учениците за подготовка, реализация и успешно приобщаване към гражданското общество. Подобряване на способността на децата да преработват болезнените събития в живота си и да се справят успешно в бъдеще.

IV. Задачи

1. Разработване и прилагане на превантивни дейности за предотвратяване на насилието и тормоза в училище.

2. Разработване на защитна мрежа за интервенция при случаи на насилие и тормоз в училище.

3. Разработване на Система за взаимодействие между ученици, учители, служители, родители и лични лекари в случай агресия, насилие или инцидент.

4. Намаляване на условията, пораждащи извършването на негативни прояви в училище.

5. Системно провеждане на индивидуална възпитателна работа с ученици, извършители на противообществени прояви.

6. Системен контрол на поведението на застрашените ученици от извършване на противообществени прояви

Trial period for Scanitto Pro has expired!

Please visit www.scanitto.com

7. Възпитателна работа на ученици с противообществени прояви чрез включването им в провежданите спортни празници, екскурзии, културни мероприятия, извънучилищни дейности, съответстващи на интересите и осмислящи свободното време на учениците и други.

8. Взаимодействие с училища, социални учреждения, неправителствени организации с оглед осъществяване на ефективни педагогически, психо-социални и административни консултации и услуги за децата, въввлечени в училищен тормоз и за техните семейства

9. Приобщаване на родителите на проблемните деца- организиране на съвместни празници с участие на родителите. Обсъждане с родители възникването на детската агресия, възможните пътища за изход от трудни житейски ситуации; формиране у родителите култура да разбират проблемите на агресия у децата.

10. Работа за укрепване на ученическия колектив. Предоставяне на равни възможности на всяко дете да разкрие дарбата си. Насърчаване на толерантността между учениците.

11. Координиране дейността на УКС с държавните и обществените органи и организации, имащи отношение към борбата с противообществените прояви.

V. Дейности

➤ Дейности по превенция на равнище институция

- Провеждане на анкети за тормоза и насилието в училище. Анализирани и обобщаване на резултатите.

Срок: м.септември-м.октомври 2023г.
Отг. Координационен съвет

- Създаване/актуализиране на етичен кодекс на училищната общност, съгласно ЗПУО.

Срок: м.септември-м.октомври 2023г.
Отг. Координационен съвет

- Създаване на единни училищни правила, които да станат част от Правилника за дейността на институцията. Този процес е на две стъпки:
1) Изработване на правила на поведение и ценности от всеки клас/група;

Срок: м.септември-м.октомври 2023г.
Отг. Класни ръководители

- 2) Обобщаване на правилата на ниво институция и вписване в Правилника за дейността на институцията при необходимост.

Срок: м.септември-м.октомври 2023г.
Отг. Координационен съвет

- Запознаване на педагогическия и непедагогическия персонал с формите на насилие и тормоз и с Механизма за противодействие на тормоза и насилието между децата и учениците в училище.

Срок: м. октомври 2023г.
Отг. Директора

- Запознаване на учениците и родителите с Механизма за противодействие на тормоза и насилието между децата и учениците в училище по ред определен от директора на училището.

Срок: м. октомври 2023г.
Отг. УКС, Класни ръководители
на първа родителска среща

- Подобряване на системата от дежурства с оглед недопускане на насилие и тормоз.

Срок: м. октомври 2023г.
Отг. Директора

- Повишаване квалификацията на педагогическия персонал за работа с програмите, включително реализиране на специализирани обучения за определени категории от работещите в институциите на предучилищното и училищното образование за превенция и справяне с насилието и тормоза.

Срок: м. октомври 2023г.
Отг. Директора

- Провеждане на тематични родителски срещи.

Срок: м.октомври 2023г.
Отг. Директора

- Информирание и актуализиране на информацията за наличните ресурси в общността - съществуващи услуги и програми за превенция и противодействие на насилието и тормоза в детската градина, училището и центъра за подкрепа за личностно развитие.

Срок: постоянен
Отг. Директора

- Осигуряване на реални партньорства с външни на училището служби, организации и специалисти, предлагащи психологическо консултиране и закрила;

Срок: Постоянен
Отг: Председател на УКС

➤ Дейности по превенция на ниво клас/група

- Запознаване на учениците със същността и проявите на тормоз и насилие и участниците в процеса;

Срок: м.септември-м.октомври 2023г
Отг.Класните ръководители

- Решаване на казуси с прояви на тормоз и насилие в класа;

Срок: постоянен

Отг. Класните ръководители

Директор, Заместник Директор

- Дискусии по въведени задължителни теми в час на класа;

Основните теми могат да бъдат:

1. Правата на децата и отговорностите, които те създават по отношение на околните.

2. Ценностите – какво са, какви могат да бъдат, как се проявяват в поведението, как се прилагат в ежедневието?

3. Какво представляват насилието и тормозът, разпознаваме ли ги, как можем и на кого да съобщаваме за случаи на насилие и тормоз?

4. Какви са преживяванията на извършителя, последователите, потърпевшия и наблюдателите?

5. Как се чувстваме, когато видим прояви на насилие и тормоз и какво правим? Какво можем да направим?

Trial period for Scanitto Pro has expired!

Please visit www.scanitto.com

Срок: м. септември-м. юни 2024г.

Отг. Класните ръководители

- Запознаване на учениците с: Националната телефонна линия за деца – 11 61 11 и с Националния център за безопасен интернет на телефон 124 123

Срок: м. септември-м. октомври 2023г.

Отг: Класни ръководители

- Запознаване на учениците с компетентните органи, които трябва да уведомят при съмнение за тормоз и насилие, както и какви са отговорностите и правомощията на съответните институции за действие.

Срок: м. септември-м. октомври 2023 г

Отг: Класни ръководители и членовете на УКС

- Изработване на табла – на тема „Агресия и насилие”

Срок: м. март. 2024г

Отг. Класните ръководители

- Обсъждане на актуални теми по избор на учениците;

Срок: Постоянен
Отг: Класни ръководители

- Изработване на табла – на тема „Най-розов клас“

Срок: м.февруари.2024г.

Отг.Класните ръководители

- „Уважавам себе си и съм толерантен към другите” – дискусия;

Срок: постоянен

Отг.Класните ръководители,

- Самоконтролът и мирното решаване на конфликти срещу обидите, грубостта тормоза в училище – право на избор” – беседи с ученици, ролеви игри.

Срок:постоянен

Отг.Класните ръководители

- Включване на учениците в алтернативни форми и обучителни модули по терапия – спортни състезания и участие в изложби на рисунки и изработени от учениците предмети

Срок:Постоянен

Отг: Класните ръководители

Trial period for Scanitto Pro has expired!

Please visit www.scanitto.com

- Ефективно взаимодействие с ангажираните институции:

- ❖ МКБППМН, Обществени възпитатели;
- ❖ Центрове за социална подкрепа;
- ❖ Агенция за закрила на детето;

Срок:Постоянен

Отг:Председател на УКС

- Ефективна екипна работа при подаване на сигнал за тормоз и насилие и обратна връзка между различните специалисти, работещи с детето.

Срок:Постоянен

Отг:Председател на УКС

➤ Дейности по интервенция на ниво клас/група

- Обсъждане между учениците и класния ръководител с цел изясняване на възникнал проблем, влиянието върху всички участници и свидетели, последствията, както и възможните решения.

Срок: постоянен

Отг. Класни ръководители

- Съвместни действия между класен ръководител или учител и психолог/педагогически съветник и включване на външни специалисти

Срок: постоянен

Отг. Класни ръководители

- Взаимодействие и решаване на конфликти между ученици, родители и училищно ръководство

Trial period for Scanitto Pro has expired!

Срок:Постоянен

Отг: Класни ръководители и членовете на УКС

Please visit www.scanitto.com

➤ Дейности по интервенция на равнище институция

- Водене на дневник със случаи и процедури за управление на информацията. В него се документират единствено ситуациите, съответстващи на второ и трето ниво според приетата класификация.

Срок: постоянен

Отг. Педагогически състав,УКС

❖ Класификация на формите на насилие и тормоз

ПЪРВО НИВО - НАРУШАВАНЕ НА ПРАВИЛАТА:

- Форми на физическо насилие са например: леко удряне, бутане, шипане, драскане, дърпане на коса, хапане, подритване, замърсяване или разрушаване на нечия собственост.
- Форми на психическо насилие са например: омаловажаване, клюкарстване, обиждане, осмиване, засрамване, подвикване, ругане, клеветене, подигравки, унижение, заплахи, нецензурни/неприлични коментари, измисляне на прякори, изключване от групови или съвместни дейности, фаворизация/предпочитания, базирани на различие, разпространяване на слухове
- Форми на сексуално насилие са например: показване на неприлични жестове и действия, вербален тормоз със сексуално съдържание, разпространение на истории и изображения със сексуален подтекст, съблазняване от друго дете или възрастен, злоупотреба с власт при подстрекаване, изнудване, склоняване и/или принуждаване към сексуални действия.
- Форми на кибернасилие са например: обидни колажи, снимки, видеа, коментари, обаждания и изпращане на обидни съобщения (SMS, MMS, съобщения в социалните мрежи и др.), използване на дискриминативни и обидни етикети, използване на език на омраза, кражба на профили.

Trial period for Scanitto Pro has expired!

Please visit www.scanitto.com

❖ предприемане на съответни действия

1. Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участници.
2. Класният ръководител/учителят подробно се информира за случилото се от всички свидетели и участници в ситуацията на насилие.
3. Уведомяване на родител от класния ръководител/учителя.
4. Консултации – предприемане на индивидуални разговори с участниците от класния ръководител/учителя.
5. Мерки и действия от страна на класен ръководител/учител – намиране на решение, което удовлетворява страните и служи за пример на наблюдателите.
6. Проследяване на изпълнението на предприетите мерки и действия.

ВТОРО НИВО – ПОВТАРЯНЕ НА ЕДНИ И СЪЩИ НАРУШЕНИЯ НА ПРАВИЛАТА ИЛИ НАСИЛИЕ С ПО-СЕРИОЗНИ ПОСЛЕДИЦИ – ТОРМОЗ:

- Форми на физически тормоз са например: шамаросване, удряне, стъпкване или късане на дрехи, ритане, обграждане, плюене, отнемане и разрушаване на нечия собственост, дърпане на нечий стол изпод него, дърпане за уши или коса.
- Форми на психически тормоз са например: изнудване, заплашване, несправедливо наказание, забрана за общуване, отхвърляне и манипулация, подигравки, отправени пред целия клас или група, публично унижение, обиди; интригантстване, разпространяване на слухове, публично отхвърляне и игнориране, неприемане, манипулиране и използване.
- Форми на сексуален тормоз са например: сексуално докосване, показване на порнографски материали, показване на интимни части на тялото и сваляне на дрехи, подтикване или принуждаване към сексуални действия, заснемане в сексуални пози.
- Форми на кибертормоз са например: непоискано заснемане и разпространяване на снимки и видео, злоупотреба с влогове, блогове, форуми, социални мрежи, заснемане и разпространение без разрешение, унижителни за детето снимки/видео, кражба на профил и използване език на омраза.

❖ предприемане на съответни действия

1. Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участници.
2. Учителят/класният ръководител подробно се информира за случилото се от всички свидетели и участници в ситуацията на насилие. Всеки служител, който е станал свидетел на насилието, може да подаде сигнал към ОЗД.
3. Учителят/класният ръководител съобщава на Координационния съвет за случая. Прави се оценка на случая и по преценка директорът подава сигнал от името на институцията до ОЗД и/или полицията и се инициира работа по случай.
4. Уведомяване на родител.
5. Мерки и действия – работа на координационния съвет: анализ на ситуацията от регистъра и предприемане на работа по случая.
6. Проследяване на изпълнението на предприетите мерки и действия.

ТРЕТО НИВО – СИСТЕМНА ЗЛОУПОТРЕБА, КАКТО И СИТУАЦИИ, В КОИТО СЪЩЕСТВУВА ОПАСНОСТ ЗА ЖИВОТА И ЗДРАВЕТО ЗА КОЙТО И ДА Е ОТ УЧАСТНИЦИТЕ В СИТУАЦИЯТА:

- Форми на физически тормоз са например: сбиване, задушаване, събаряне, причиняване на изгаряния и други наранявания, намушкване с остър предмет, провесване от прозорец или високо място, ограничаване на движението, лишаване от храна, излагане на ниски или високи температури и заплашване с оръжие.
- Форми на психически тормоз са например: сплашване, изнудване със сериозни заплахи, насилствено отнемане на пари и вещи, клетви, които накърняват сериозно достойнството, публично унижение, ограничаване на движението, склоняване за употреба на психоактивни вещества, включване в антисоциални групи и организации изолация, групово измъчване на индивид или група и организиране на банди, последиците от които нараняват други.

- Форми на сексуален тормоз са например: съблазняване от друго дете, злоупотреба с власт при подстрекаване, изнудване, склоняване и/или принуждаване към сексуални действия, блудство, изнасилване, кръвосмешение.
- Форми на кибертормоз са например: повторно действие на непоискано заснемане и разпространяване на снимки и видеозаписи, злоупотреба с влогове, блогове, форуми, социални мрежи, профили и лични данни, заснемане без разрешение, заснемане и разпространение на сцени на насилие, разпространение на записи и снимки и видео на детска порнография.

❖ предприемане на съответни действия

1. Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участници.
2. Учителят/класният ръководител подробно се информира за случилото се от всички свидетели и участници в ситуацията на насилие. Незабавно се уведомява директорът и се подава сигнал към ОЗД и/или органите на полицията.
3. Уведомяване на родител.
4. Консултации – предприемане на индивидуални разговори с участниците.
5. Мерки и действия от страна на координационния съвет, интензивна работа по случай, информиране и насочване към други служби и/или услуги от страна на директора. Ако друга организация или услуга е въввлечена в работата с детето или ученика, институцията установява връзка с тези организации или услуги и синхронизира дейностите.
6. Проследяване на изпълнението на предприетите мерки и действия

Изготвил Плана: Комисия в състав:

Председател: Р.Арабаджиева

Членове: 1. – Т.Букова

2. - К.Караевренска

3. - М.Кирилова

4. - Р. Йорданов